

Bohoslužba 10. 1. 2021

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

Introit: Zpívejte Hospodinu, dobrořečte jeho jménu, zvěstujte den ze dne jeho spásu, vypravujte mezi pronárody o jeho slávě, mezi všemi národy o jeho divech. (Žalm 96,2–3)

Milé sestry, milí bratři, pěkně vás vítám na bohoslužbě v 1. neděli po Zjevení Páně. Vánoční období tedy přechází do dnů běžných. Dnes si připomeneme křest Ježíšův a budeme se moci rozpomenout i na náš vlastní křest.

Píseň: 286

Modlitba: Věčný Bože, Ty jsi poslal svého Syna, aby byl pokřtěn mezi hříšníky, aby hledal a zachraňoval ztracené. Dej, ať se my, kteří jsme pokřtěni v jeho jméno, nikdy neodvracíme od světa, ale ať do něj vnášíme lásku a pokoj. Nedopusť, abychom zrušili smlouvu, kterou jsme s tebou uzavřeli, a dej nám sílu směle vyznávat Tvého Syna jako Pána a Spasitele. Učiň, ať všichni, které jsi přijal za syny a dal jim nový život z vody a z Ducha Svatého, zůstávají v tvé lásce. Prosíme o to skrze Tvého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, jenž s Tebou a s Duchem svatým žije a kraluje na věky věků. Amen.

1. čtení: Izajáš 60,1–6

Píseň: 118,1–4

2. čtení: Marek 1,4–11

Kázání

Dnešní evangelium nás přivádí do chvíle, kdy Ježíš vystupuje na veřejnost, ačkoli na jeho veřejnou činnost v pravém slova smyslu si budeme muset ještě chvíli počkat. Zatím se totiž tento příchozí z Nazareta nijak nápadně neprojevuje. Nejprve se ale vracíme tak trochu zpět – o přípravném působení Jana Křtitele jsme slyšeli již v adventu. Jan vyzýval své posluchače, aby činili pokání a ohlašoval příchod někoho silnějšího, než je on sám. Nyní tedy dochází na Janova slova – přichází ten silnější. Marek se nezabývá tím, odkud se Ježíš vzal, co dělal dosud. Zatím jej jen letmo zmínil v úvodu svého spisu. Žádné dlouhé vysvětlování a představování. Teď je zkrátka podstatné, že Ježíš z Nazareta přichází k Janovi. Staví se do jedné řady s hříšníky a dává se pokřtít. Marek nám ani neprozradí, zda Jan tušil, o koho jde. Zda poznal toho silnějšího, o němž mluvil. Vše se odehrává nenápadně a bez jakéhokoli veřejného vzrušení.

Nabízí se otázka, zda Ježíš měl zapotřebí nechat se pokřtít. Byl to snad hříšník a potřeboval činit pokání jako ostatní? Samozřejmě, že nikoli. Ale proč se tedy pokřtít dal? Odpovědět můžeme slovy, která vystihují podstatu končících Vánoc. Bůh se s námi v Ježíšově osobě solidarizuje, přichází mezi nás hříšníky. Nezachovává bezpečný a pohodlný odstup. Ježíš tady vstupuje do jedné vody s ostatními, do vody, kde ti ostatní symbolicky zanechávali své hříchy. Nehraje si na něco lepšího, je v tom prostě namočen spolu s lidmi. Ovšem dobrovolně. A navíc na sobě obrazně vynáší všechny ty hříchy, aby s nimi posléze definitivně skoncoval.

To ale patrně nikdo z těch, kteří tehdy stáli okolo, netušil. Jako by se nedělo vůbec nic zvláštního. Ostatně to není nic nového pod sluncem. I dnes Bůh jedná a lidé si to neuvědomují. Ani my to možná nepozorujeme. Ono to zkrátka není lehké postřehnout a mnohdy je to možné až z patřičného odstupů. Nenápadné a diskrétní jednání zkrátka k Bohu patří.

My ale máme oproti těm, kdo Ježíše obklopovali, náskok. Díky Markovi víme víc. Vidíme to, co bylo očím ostatních skryto. Nad Ježíšem se otevírá nebe a sestupuje na něj Duch svatý jako holubice. Bůh se tedy k Ježíšovi přiznává, je mu nablízku a potvrzuje, že jeho cesta je správná. Nebe a země se propojují, mohou spolu komunikovat. Bariéra, která je rozdělovala, je roztržena a už nepůjde úplně opravit. A proč zrovna holubice? Holubice, to není žádný dravec. Snad tedy smíme v tomto symbolu spatřovat předjímku toho, že Ježíšova cesta nebude cestou násilí, ale cestou pokoje a pokory. A tak jako se zde snáší Duch nad vodami Jordánu, vznášel se Duch i nad vodami na začátku stvoření. Proto i zde patrně můžeme tušit něco nového, začátek nové etapy Božího jednání s lidmi. Vzpomeňme také, že Noe po potopě vypustil z archy holubici, která mu přinesla nadějný znamení obnovy života na zemi.

Ježíš je tedy naplněn a vyzbrojen mocí Ducha. Ale to není vše. Hlasem z roztržených nebes je ještě označen za Božího vyvoleného a milovaného Syna. Scéna jeho křtu nám tak podává klíč k pochopení jeho osoby. V dalším dění se ale bude muset ukázat, co to vlastně znamená být Synem Božím, jakého druhu toto synovství je. Jaké postoje obstojí v Božích očích. Půjde Boží Syn cestou politické slávy a mocenských triumfů, nebo bude mít jeho cesta jiné rysy? Prozatím se zdá, že Ježíšova pokora a solidarita s lidmi je Bohu milá a vytváří mu dobrou startovací pozici.

Stejně jako se Izraelci omývali v Jordánu od nečistoty hříchu, aby mohli obstát před Božím soudem, jsme i my při křtu posvěcováni a odevzdávání Bohu. Hřích a zlo už nemají být našimi vládci. Můžeme ke zlu, kterého se při křtu zříkáme, připočíst také úzkosti, strachy a podobné pocity? I jich bychom se nejspíše rádi zbavili. Jenže stejně jako ty viny jsou i nežádoucí emoce našimi věrnými souputníky na cestě životem a ne a ne se jich pozbyt. Jako by nám tedy odevzdání se Bohu v tomto ohledu nepomohlo... Jestliže Ježíšův křest znamená nový začátek, proč žijeme pořád v tom starém světě? Kde jsou benefity našeho křtu, naší víry? Nesnesl se Boží Duch při křestním obřadu omylem na hlavu někoho jiného?

Uvěřit, přijmout křest, to je pro zásadní životní mezník. Něco v této chvíli končí, je to však také a především začátek. Začátek náročné cesty. Cesty, na níž se máme stávat stále více a více skutečnými lidmi a tím podobnějšími Bohu. Životní úkol křesťana lze popsat slovy:

Staň se tím, čím už jsi! Uváděj svůj křest, svoji víru do života. Nenech je ležet ladem, bez užitku, ale snaž se žít a jednat tak, aby bylo jasné, že jsi křesťan. Křest nás automaticky nezměnil v dokonalé lidi. Nezabavil nás všech nepříjemností, jako ani Ježíš nebyl ušetřen úzkostí a zápasů tváří v tvář smrti. Křest je darem, možností, a na nás záleží, jak s ním naložíme. Bude pro nás posilou a útěchou v životních bojích? Stoprocentně úspěšní nikdy nebudeme, to si můžeme realisticky přiznat, ale máme prostor ke stálému zlepšování. A je tady též možnost začít vždy znovu. Navíc se smíme upínat k naději, že se my ani svět neřítíme do beznadějně černé budoucnosti. Jako ve křtu zrozeným Božím dětem je nám dáno vědomí, že na Boha je spolehnoutí a že je s námi, ať už jsme na vrcholu, nebo na dně. A tak se můžeme vyvarovat slepé uličky v podobě upadnutí do zoufalství nad svou neschopností a hříchem. Zoufalství, podobně jako pýcha, nás může docela spolehlivě uzavřít vůči lidem i vůči Bohu a učinit náš život neplodným.

Dnešní den je dobrou možností, abychom si svůj křest, resp. jeho význam připomenuli a obnovili závazek, který z něho vyplývá. Přitom ale nezapomínejme, že více než naše rozhodnutí a jeho uskutečňování platí Boží láska, která se na nás snáší jako proud vody z roztrženého nebe.

Píseň: 455

Přímluvy: Volejme k Bohu slovy „Pane, smiluj se“.

Bože, svátost křtu nás ujišťuje o tvé blízkosti. Pomáhej tedy všem pokřtěným, aby na tebe spoléhali a přemáhali tak všechnen strach a úzkost. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za nemocné, smutné a opuštěné lidi, aby dokázali ve své situaci objevit naději.

Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme, aby pandemie slábla a aby ti, kteří rozhodují o přijímaných hygienických i ekonomických opatřeních, jednali moudře a citlivě. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za ty, jimž pandemie ztížila možnosti setkávat se s blízkými nebo pracovat.

Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za oběti přírodních katastrof a politických nepokojů z poslední doby. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme za oběti nenávistných činů, za všechny zotročované a vykořisťované. Voláme: Pane, smiluj se.

Prosíme o přírodu, aby se dokázala vzpamatovat z ran, které ji působíme. Voláme: Pane, smiluj se.

A vše ostatní můžeme předložit Pánu v tiché modlitbě.

Volejme společně slovy modlitby Páně: Otče náš...

Píseň: 241

Ohlášky

Poslání: Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu. (Římanům 8,35.38–39)

Požehnání: Ať Hospodin tě požehná a ochrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

Píseň: 284,1–5